

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ
КАФЕДРА ЗАВОДСЬКОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ

Матеріали
III Міжнародної науково-практичної
Інтернет - конференції

**«Технологічні та біофармацевтичні аспекти
створення лікарських препаратів
різної направленості дії»**

**«TECHNOLOGICAL AND BIOPHARMACEUTICAL
ASPECTS OF DRUGS DEVELOPING WITH
DIFFERENT ORIENTATION OF ACTION»**

**14-15 листопада 2017 року
м. Харків**

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Національний фармацевтичний університет
Кафедри технології ліків та заводської технології ліків

Серія «Наука»

**«ТЕХНОЛОГІЧНІ ТА БІОФАРМАЦЕВТИЧНІ АСПЕКТИ
СТВОРЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ РІЗНОЇ
НАПРАВЛЕНОСТІ ДІЇ»**

**«TECHNOLOGICAL AND BIOPHARMACEUTICAL
ASPECTS OF DRUGS DEVELOPING WITH DIFFERENT
ORIENTATION OF ACTION»**

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародної науково-практичної
інтернет - конференції
14-15 листопада 2017 р.**

**Харків
НФаУ
2017**

УДК: 615.014.2:615.2

ББК:

Редакційна колегія: проф. Котвічка А.А., акад. НАН України Черних В.П., проф. Рубан О.А., проф. Ярних Т.Г., проф. Тихонов О.І., проф. Перцев І.М., проф. Дмитрієвський Д.І., проф. Калинюк Т.Г., проф. Грошовий Т.А., проф. Давтян Л.Л.

Відповідальні секретарі: доц. Ковальов В.В., доц. Пуляєв Д.С.

Технологічні та біофармацевтичні аспекти створення лікарських препаратів різної направленості дії: матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет - конференції (м. Харків, 14-15 листопада 2017 р.) - X. : Вид-во НФаУ, 2017. – 266 с. (Серія «Наука»).

Збірник містить матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет – конференції «Технологічні та біофармацевтичні аспекти створення лікарських препаратів різної направленості дії».

Розглянуті теоретичні аспекти та перспективи розробки лікарських препаратів, висвітлені напрямки наукової роботи спеціалістів фармацевтичної галузі, що стосуються питань сучасної технології створення лікарських препаратів, контролю їх якості, організаційно-економічних аспектів діяльності фармацевтичних підприємств, маркетингових досліджень сучасного фармацевтичного ринку, фармакологічних досліджень біологічно активних речовин.

Для широкого кола наукових, науково педагогічних і практичних працівників, що займаються питаннями розробки та впровадження сучасних лікарських препаратів.

*Матеріали подаються мовою оригіналу.
За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.*

УДК: 615.014.2:615.2
НФаУ, 2017

Підбір екстрагенту та вивчення числових показників трави маруни дівочої

Гордєй К.Р., Гонтова Т.М.

Кафедра ботаніки

Національний фармацевтичний університет,

м. Харків, Україна

Вступ. Одна з найважливіших задач сучасної фармації – створення нових високоефективних лікарських засобів. У зв'язку з цим актуальним є пошук біологічно активних речовин рослинного походження. Представники родини айстрові здавна використовуються для лікування та профілактики багатьох захворювань. Ця родина включає 30000 видів, які входять у майже 2000 родів. Завдяки широкій чисельності даної родини, деякі види залишаються недостатньо вивченими. Одним з таких представників є маруна дівоча (*Tanacetum parthenium*). Це багаторічна трав'яниста рослина, яка широко культивується в країнах Європи та Україні. Маруна дівоча включена до Європейської, Американської, Британської та Української Фармакопей [1,6]. Її хімічний склад представлений переважно флавоноїдами, гідроксикоричними кислотами, леткими сполуками, сесквітерпеновими лактонами, органічними кислотами тощо. Основною групою БАР, що обумовлює біологічну дію є сесквітерпенові лактони, а саме – партенолід [4]. В народній медицині маруна дівоча знайшла широке застосування. Її використовують у вигляді настоїв при мігрені, запамороченнях, артритах, колітах, при порушенні менструального циклу. У вигляді примочок траву маруни дівочої застосовують при псоріазі, дерматитах та інших захворюваннях шкіри, що супроводжуються свербінням. В офіційній медицині цей вид не використовується [3,5]. Отже, фармакогностичне вивчення маруни дівочої та розробка лікарських засобів на її основі є актуальним питанням.

Мета дослідження. Провести вивчення числових показників трави маруни дівочої та підібрати кращий екстрагент за вмістом екстрактивних речовин.

Матеріали та методи дослідження. Об'єктами нашого дослідження була трава маруни дівочої, вирощена і зібрана в Ботанічному саду Національного фармацевтичного університету (м. Харків, липень 2017 р.). Визначення числових показників (втрата в масі при висушування та загальна зола), вилучення екстрактивних речовин в залежності від виду екстрагенту проводили за методиками ДФУ [1,2,6]. Для визначення показників використовували по 5 серій сировини.

Основні результати. Втрата у масі при висушуванні для трави маруни дівочої становила $7,38 \pm 0,18$ %, зола загальна – $9,58 \pm 0,3$ %, що відповідає вимогам ДФУ [1,2,6]. Результати вилучення екстрактивних речовин різними екстрагентами представлені в таблиці.

Результати визначення вмісту екстрактивних речовин у траві маруни дівочої

Екстрагент	Вміст, %
Вода	26,93±1,50
30 % етанол	30,68±1,24
50 % етанол	33,10±1,15
70 % етанол	35,67±1,60
96 % етанол	25,67±1,48

Найбільший вихід екстрактивних речовин з трави маруни дівочої спостерігався при екстрагуванні сировини 70 % етанолом (35,67 %), дещо менший – при використанні 50 % етанолу (33,1 %). У найменшій кількості екстрактивні речовини вилучались водою і 96 % етанолом.

Висновки. Одержані результати свідчать про те, що серії трави маруни дівочої відповідають вимогам ДФУ за числовими показниками. Для одержання субстанцій максимальним виходом екстрактивних речовин у подальшій роботі буде використано 70 % етанол.

Список літератури:

1. Державна Фармакопея України : в 3 т. / Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». - 2-е вид. - Х. : Державне підприємство «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів», 2014. Т. 3. 732 с.
2. Золотайкіна М. Ю., Гонтова Т. М. Вибір оптимального екстрагенту для одержання екстрактів з різних видів ЛРС пажитки звичайної. Технологічні та біофармацевтичні аспекти створення лікарських препаратів різної направленості дії: матеріали І міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Харків, 7-8 листоп. 2014 р. Х., 2014. С. 78–79.
3. Коновалова Д. С., Коновалов Д. А. Перспективы применения пиретрума девичьего в фитотерапии мигрени. Изв. Самарского науч. центра РАН. 2007. Т.2. Спец. вып. С. 168-170.
4. Коновалова Д. С., Коновалов Д. А. Сесквитерпеновые лактоны пиретрума девичьего как биологически активные вещества. Экология человека. 2008. №3. С.3-7.
5. Попова Н. В., Литвиненко В. И., Куцанян А. С. Лекарственные растения мировой флоры: энциклопед. справочник. Харьков: Діса плюс, 2016. 540 с.
6. European Pharmacopoeia 9th ed. – Strasbourg: European Department for the Quality of Medicines, 2013. P. 1355-1356.

Оцінка ефективності програм лояльності аптечних підприємств Возна Д.І., Бабічева А.С.....	53
Аналіз асортименту лікарських засобів для лікування хронічного гастродуоденіту на фармацевтичному ринку України Герасимова О.О., Овсієнко Є.В., Шершньова С.С.....	54
Результати АВС-аналізу лікарських засобів для лікування кислото залежних захворювань в одній із аптек м. Харкова Герасимова О.О., Удовиченко М. М.....	55
Актуальність використання лікарської рослинної сировини для лікування вугрової хвороби (акне) Гербіна Н.А., Шабан С.О.	56
Лікарська рослинна сировина як джерело гіркот Гличенко Н.С., Кисличенко В.С., Омельченко З.І., Бурлака І.С.....	58
Обґрунтування складу фітопрепарату для лікування піодермії Гоменюк В.Д., Гербіна Н.А.....	59
Підбір екстрагенту та вивчення числових показників трави маруни дівочої Гордей К.Р., Гонтова Т.М.....	60
Отримання сухого екстракту з трави герані сибірської та вивчення його технологічних властивостей Гордієнко О. І., Грошовий Т. А.....	62
Розробка технології отримання основи для створення фотозахисної емульсії Горяєв А.В., Запорожська С.М.....	64
Використання математичного планування при розробці таблеток на основі кріоліофілізованої ксенодерми свині з лецитином Грошовий Т.А., Равлів Ю.А.....	66